

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันประชากรโลกยังคงถือกำเนิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนับแต่เมื่อคลอดและอยู่รอดเป็นทารกแล้ว ทารกดังกล่าวก็จะมีสภาพบุคคลและเริ่มที่จะดำรงชีพจากการแสวงหาสิ่งต่าง ๆ เพื่อความอยู่รอดของตนจนกระทั่งเริ่มพัฒนาเป็นการสะสมเพื่อไว้ในอนาคตและเริ่มมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเพื่อสร้างครอบครัวอันก่อให้เกิดภาระหน้าที่ที่มากขึ้น ในการนี้เพื่อให้ครอบครัวอยู่รอดต่อไปได้และเนื่องจากการมีสมาชิกครอบครัวที่เพิ่มมากขึ้นการแสวงหาสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ตนดำรงชีพต่อไปได้แต่เพียงผู้เดียวนั้นไม่อาจเพียงพออีกต่อไป เนื่องด้วยภาระที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนสมาชิกที่มากขึ้น จึงจำเป็นต้องดำรงชีพโดยการแสวงหาสิ่งต่าง ๆ มาแล้วเก็บสะสมไว้ให้แก่บุตรและอาจรวมถึงคู่สมรสของตน และสุดท้ายแล้วสิ่งที่ร่อยอยู่ในบั้นปลายชีวิตของบุคคลทุกคนย่อมหนีไม่พ้นความตาย โดยความตายนี้อาจเป็นการตายโดยธรรมชาติ (Natural Death) หรืออาจตายโดยผลของกฎหมาย (Civil Death) ซึ่งเมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งถึงแก่ความตาย สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่าง ๆ เว้นแต่สิทธิ หน้าที่ หรือความรับผิดชอบนั้น ๆ เป็นการเฉพาะตัวที่บุคคลนั้นก่อขึ้นในระหว่างที่ยังมีชีวิตอยู่ตั้งแต่เกิดจนถึงแก่ความตายนี้อาจจะรวมกันเป็นกองมรดกเพื่อตกสู่ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกตามกฎหมายต่อไป

ทั้งนี้การตกทอดของกองมรดกแก่ทายาทนั้นแต่เดิมประเทศไทยใช้จารีตประเพณีในการจัดการแบ่งทรัพย์สินต่าง ๆ ตลอดจนหน้าที่ของผู้ชายชนม์ซึ่งต่อมาประเทศไทยได้มีการบังคับใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 6 ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2478 โดยในการศึกษาและจัดทำกฎหมายดังกล่าวนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อลดปัญหาด้านสิทธิสภาพนอกอาณาเขตและเพื่อให้ได้รับการยอมรับจากนานาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากประเทศอังกฤษและประเทศฝรั่งเศส ที่ต้องการจะให้ประเทศไทยเป็นอาณานิคมของตน ซึ่งการศึกษาและจัดทำกฎหมายดังกล่าวนี้เป็นไปด้วยความเร่งรีบภายในเวลาที่จำกัดจากปัญหาในด้านการระหว่างประเทศดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้กฎหมายนั้นอาจไม่ต้องด้วยกรณีบางกรณี ผู้ตราขึ้นนั้นมิได้คาดหมายไว้อีกทั้งการศึกษาและจัดทำกฎหมายดังกล่าวนี้ได้สืบทอดมาจากกฎหมายต่างประเทศ และบังคับใช้เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน แม้ว่าจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมบางมาตราเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันและเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแต่ก็ยังคงมีกฎหมายบางส่วนที่ยังคงบังคับใช้มาตั้งแต่มีการเพิ่มบรรพ 6

ลงในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เมื่อปี พ.ศ. 2478 โดยยังไม่มีแก้ไขเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใดจนถึงปัจจุบัน

จากการบังคับใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 6 มาเป็นเวลานานดังที่กล่าวไว้ข้างต้นจนทำให้เกิดปัญหาที่บทบัญญัติของกฎหมายอาจไปไม่ถึงข้อเท็จจริงบางกรณีทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการบังคับใช้และขัดต่อเจตนารมณ์อันแท้จริงของกฎหมายนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการรับมรดกแทนที่นั้น กฎหมายกำหนดให้มีการรับมรดกแทนที่เมื่อทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกนั้นถึงแก่ความตายหรือถูกกำจัดมิให้รับมรดกก่อนเจ้ามรดกตาย ซึ่งการรับมรดกแทนที่กรณีทายาทถูกกำจัดมิให้รับมรดกภายหลังเจ้ามรดกตายนั่นก่อให้เกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมต่อผู้สืบสันดานของทายาทที่ถูกกำจัดมิให้รับมรดกภายหลังเจ้ามรดกตายกล่าวคือหากเป็นกรณีที่ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกนั้นได้กระทำการอันทำให้ถูกกำจัดมิให้รับมรดกภายหลังเจ้ามรดกตายย่อมทำให้กรณีดังกล่าวไม่ตรงตามถ้อยคำตามบทบัญญัติในเรื่องการรับมรดกแทนที่ ทำให้ผู้สืบสันดานของทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกแทนที่ดังกล่าวซึ่งอาจรับมรดกแทนที่ได้นั้นสิ้นไปซึ่งสิทธิในการรับมรดกแทนที่อันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้สืบสันดานดังกล่าว อย่างไรก็ตามปัญหาคกรณนี้ยังมีผู้เขียนตำราได้ให้ความเห็นแตกต่างกันออกเป็น 2 ความเห็น โดยความเห็นที่หนึ่งนั้นเห็นว่าแม้ไม่อาจรับมรดกแทนที่ได้ แต่ให้มีการสืบมรดกได้ ส่วนความเห็นที่สองนั้นเห็นว่าไม่อาจรับมรดกแทนที่และสืบมรดกได้ ดังนี้แล้วอาจส่งผลให้เกิดความไม่แน่นอนชัดเจนของบทบัญญัติอีกทั้งทำให้ขาดหลักประกันความยุติธรรมในทางกฎหมายได้ อย่างไรก็ตามศาลฎีกาซึ่งเป็นศาลสูงของประเทศไทยได้วางแนวคำพิพากษาไว้โดยพิพากษาให้ผู้สืบสันดานของทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกตามปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนี้สืบมรดกแทนที่การรับมรดกแทนที่ทั้งนี้การตีความของศาลดังกล่าวนี้เป็นกรณีความเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้สืบสันดานของทายาทเท่านั้น แต่การตีความดังกล่าวนี้เป็นกรณีการปรับใช้ตามหลักของการสืบมรดกซึ่งบัญญัติเป็นหลักกว้าง ๆ และกรณีนี้มีบทบัญญัติเฉพาะอยู่แล้วคือการรับมรดกแทนที่ นอกจากนี้การสืบมรดกนั้นบทบัญญัติมิได้ระบุให้ผู้สืบสันดานของทายาทลำดับใดบ้างที่อาจเข้าสืบมรดกได้เหมือนเช่นที่บัญญัติไว้ในเรื่องการรับมรดกแทนที่จึงอาจจะทำให้เกิดปัญหา กล่าวคือ อาจเกิดกรณีที่ขัดต่อหลักทั่วไปของมรดกในเรื่อง “ญาติสนิทย่อมตัดญาติห่างกว่าออกไป” (Nearer excludes the more remote) โดยทายาทผู้ที่อยู่ในลำดับหลังซึ่งไม่อาจรับมรดกได้ตามหลักญาติสนิทย่อมตัดญาติห่างกว่าออกไปนั้นสามารถสืบมรดกของทายาทที่ถูกกำจัดภายหลังเจ้ามรดกตายได้ซึ่งหากไม่มีการสืบมรดกตามคำพิพากษาข้างต้นทายาทลำดับดังกล่าวก็ไม่อาจเป็นทายาทและไม่มีสิทธิที่จะรับมรดกได้ อย่างไรก็ตาม

¹ จาก “การสืบมรดกตาม ป.พ.พ. มาตรา 1607,” โดย กิรติ กาญจนรินทร์, 2551 (พฤษภาคม-สิงหาคม), *คูลพาท*, 55(2). กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลยุติธรรม. น. 57.

ดีหากเปรียบเทียบกับกรับมรดกแทนที่แล้วจะเห็นได้ว่าการรับมรดกแทนที่นั้นจำกัดเฉพาะแต่บุคคลซึ่งจะเป็นทายาทในบางลำดับเท่านั้น ทำให้การรับมรดกแทนที่สอดคล้องกับหลัก “ญาติสนิทย่อมตัดญาติห่างกว่าออกไป” นอกจากนี้หากปล่อยให้มีการสืบมรดกในลักษณะดังกล่าวต่อไปอาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้สืบสันดานของทายาทดังกล่าว กล่าวคือ หากบุคคลซึ่งจะเป็นทายาทนั้นถูกกำจัดมิให้รับมรดกก่อนเจ้ามรดกตายแล้ว กรณีจึงต้องด้วยบทบัญญัติเรื่องการรับมรดกแทนที่ซึ่งจำกัดเฉพาะแต่ทายาทบางลำดับทายาทเท่านั้น ทำให้ผู้สืบสันดานของทายาทที่ไม่ได้ระบุให้สามารถรับมรดกแทนที่ได้นั้นสิ้นสิทธิการรับมรดกแทนที่และไม่สอดคล้องไปเป็นแนวทางเดียวกันกับคำพิพากษาของศาลฎีกาข้างต้นที่นำการสืบมรดกซึ่งมิได้บัญญัติถึงผู้สืบสันดานของทายาทลำดับใดบ้างที่สืบมรดกได้หรือกล่าวได้ว่าผู้สืบสันดานของทายาททุกลำดับมีสิทธิสืบมรดกได้

นอกจากนี้ในเรื่องการรับมรดกแทนที่กรณีบุคคลซึ่งจะเป็นทายาทถึงแก่ความตายก่อนเจ้ามรดกตายนั้น หากการตายของทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกนั้นหากเกิดขึ้นก่อนที่เจ้ามรดกตายย่อมไม่เกิดปัญหาในการบังคับใช้เนื่องด้วยกรณีดังกล่าวต้องด้วยบทบัญญัติ อีกทั้งหากทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกถึงแก่ความตายภายหลังเจ้ามรดกตายนั้นกองมรดกย่อมตกสู่ทายาทแต่ละบุคคลตามหลักทั่วไปกล่าวคือมรดกของเจ้ามรดกย่อมตกสู่ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกของตนซึ่งรวมถึงทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกดังกล่าวด้วยและเมื่อทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกนั้นถึงแก่ความตายมรดกของตนทายาทดังกล่าวก็จะตกแก่ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกของทายาทนั้นซึ่งมรดกของทายาทดังกล่าวนั้นมีมรดกของเจ้ามรดกรวมอยู่ด้วย ดังนั้นจะเห็นได้ว่าไม่ว่าทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกจะถึงแก่ความตายก่อนหรือหลังเจ้ามรดกตายก็ตาม มรดกในส่วนของเจ้ามรดกนั้นถึงอย่างไร ๆ ก็ตกแก่ผู้สืบสันดานของทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกอยู่นั่นเอง ทั้งนี้หากเป็นกรณีที่ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกและเจ้ามรดกนั้นถึงแก่ความตายพร้อมกัน ซึ่งเป็นการตายโดยธรรมชาติ (Natural Death) ตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นตลอดจนกรณีที่ต้องด้วยบทสันนิษฐานว่าการตายของบุคคลทั้งสองนั้นถือว่าตายพร้อมกัน² เนื่องจากมีอาจพิสูจน์ได้ว่าบุคคลใดถึงแก่ความตายในลำดับก่อนหลังอันมีผลกระทบอย่างมากต่อการจัดแบ่งมรดก ย่อมทำให้เกิดปัญหาการตีความและเกิดเป็นแนวความเห็นของผู้เขียนตำราที่แตกต่างกันออกเป็น 2 ความเห็น³ โดยความเห็นที่หนึ่งนั้นเห็นควรให้รับมรดกแทนที่กันได้หากเกิดกรณีข้างต้น ส่วนอีกความเห็นที่สองนั้นเห็นว่ากรณีดังกล่าวไม่อาจรับมรดกแทนที่กันได้ อีกทั้งกรณีดังกล่าวก็ยังมิได้มีคำพิพากษาของศาลฎีกาวางเป็นแนวทางคำพิพากษาไว้แต่อย่างใด

² ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 17.

³ จาก คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก (น. 156), โดย วรพจน์ วิสชุดพิชญ์, 2545, กรุงเทพฯ: โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอนคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ด้วยปัญหาดังกล่าวก่อให้เกิดความไม่แน่นอนชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมายส่งผลให้ขาดหลักประกันความยุติธรรมในทางกฎหมายและเกิดความสับสนต่อประชาชนผู้ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายต่อไป

นอกเหนือจากนี้ แม้การรับมรดกแทนที่นั้นจะมีบทบัญญัติถึงเรื่องการตายโดยผลของกฎหมาย (Civil Death)⁴ หรือการตายโดยการเป็นคนสาบสูญก่อนที่เจ้ามรดกตายก็ตามซึ่งหากทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกถึงแก่ความตายเนื่องจากศาลมีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญเมื่อครบกำหนดระยะเวลาก่อนที่เจ้ามรดกตายนั้นกรณีดังกล่าวจึงต้องด้วยบทบัญญัติในเรื่องการรับมรดกแทนที่ผู้สืบสันดานของทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกก็สามารถที่จะรับมรดกแทนที่ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกดังกล่าวได้ อีกทั้งแม้ว่าทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกนั้นจะหายไปจากภูมิลำเนาแต่การหายไปดังกล่าวครบกำหนดระยะเวลาที่อาจขอให้ศาลสั่งเป็นคนสาบสูญได้ภายหลังจากที่เจ้ามรดกตายนั้นแม้ว่าผู้สืบสันดานของทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกจะไม่อาจรับมรดกแทนที่กันได้ แต่หากพิจารณาการตกทอดของมรดกแล้วจะเห็นได้ว่ามรดกของเจ้ามรดกย่อมตกแก่ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกตามหลักการตกทอดมรดกทั่วไปเนื่องจากในขณะที่เจ้ามรดกตายนั้นทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกดังกล่าวยังมีได้ถูกศาลสั่งให้เป็นคนสาบสูญและยังไม่ถือว่าถึงแก่ความตายจึงยังมีสภาพบุคคลในขณะที่เจ้ามรดกตายและมรดกของทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกซึ่งมีมรดกของเจ้ามรดกรวมอยู่ด้วยดังกล่าวนั้นก็ตกแก่ผู้สืบสันดานของทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกอยู่นั่นเอง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าไม่ว่าทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกจะถึงแก่ความตายโดยผลของกฎหมายก่อนหรือหลังเจ้ามรดกตายก็ตาม มรดกในส่วน of เจ้ามรดกนั้นก็ยังคงตกทอดแก่ผู้สืบสันดานของทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกอยู่นั่นเอง แต่ทั้งนี้หากเป็นกรณีที่เจ้ามรดกและบุคคลซึ่งจะเป็นทายาทไปจากภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่โดยไม่มีใครทราบว่ามีชีวิตอยู่หรือไม่ในวันเดียวกันหรืออาจต่างวันกันแต่ครบกำหนดระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดไว้ซึ่งศาลอาจมีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญในวันเดียวกัน ทั้งนี้แม้ว่าบุคคลดังกล่าวจะไม่ต้องด้วยบทสันนิษฐานที่ให้ถือว่าตายพร้อมกันแต่ระยะเวลาอันอาจขอให้ศาลสั่งให้เป็นคนสาบสูญนั้นเป็นเวลาเดียวกันจึงถือได้ว่าเจ้ามรดกและทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกถึงแก่ความตายพร้อมกันและหากนำกรณีดังกล่าวมาปรับใช้ตามกฎหมายย่อมทำให้เกิดความไม่แน่นอนของบทบัญญัติเนื่องด้วยการรับมรดกแทนที่นั้นกำหนดเฉพาะกรณีที่ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกถึงแก่ความตายก่อนเจ้ามรดกตายเท่านั้น อีกทั้งยังมีความเห็นของผู้เขียนตำรากฎหมายแตกต่างกันออกเป็น 2 ความเห็นดังที่กล่าวข้างต้นทำให้ขาดหลักประกันทางกฎหมายและอาจเกิดปัญหาการบังคับใช้ในภายหลังได้

⁴ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 61.

นอกจากนั้นแล้วยังเกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมในเรื่องผู้สืบสันดานที่มีสิทธิรับมรดกแทนที่เนื่องจากการบัญญัติขยายความของคำว่า “ผู้สืบสันดาน” ในเรื่องการรับมรดกแทนที่โดยใช้คำว่า “ผู้สืบสันดานโดยตรง” ซึ่งแต่เดิมนั้นการตีความในเรื่องดังกล่าวมีปัญหาเกิดขึ้นโดยเกิดความเห็นแตกต่างกัน 2 ฝ่ายโดยฝ่ายแรกเห็นว่า ผู้สืบสันดานที่มีสิทธิรับมรดกแทนที่ได้ี้้นหมายความว่ารวมถึงบุตรบุญธรรมด้วย และฝ่ายหลังเห็นว่า ผู้สืบสันดานที่มีสิทธิรับมรดกแทนที่ี้้นไม่รวมถึงบุตรบุญธรรม จึงทำให้เกิดปัญหาในการตีความโดยเกิดความไม่แน่นอนในการบังคับใช้และขาดหลักประกันในทางกฎหมายซึ่งภายหลังต่อมาศาลฎีกาซึ่งเป็นศาลสูงสุด ได้ตัดสินปัญหาข้อกฎหมายข้างต้นและวางแนวคำพิพากษาโดยตีความคำว่า “ผู้สืบสันดานโดยตรง” ในเรื่องการรับมรดกแทนที่ ้ไม่หมายความว่ารวมถึงบุตรบุญธรรม ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อบุตรบุญธรรมของบุคคลซึ่งจะเป็นทายาทที่ถึงแก่ความตายหรือถูกกำจัดมิให้รับมรดกก่อนเจ้ามรดกตายเนื่องจากบุตรที่สืบสายเลือดและบุตรบุญธรรมนั้น หากพิจารณาในเรื่องการรับมรดกตามหลักทั่วไปแล้วบุคคลดังกล่าว มีสิทธิในการรับมรดกและเป็นทายาทในลำดับเดียวกัน แต่ในทางกลับกันในเรื่องการรับมรดกแทนที่บุตรบุญธรรมไม่มีสิทธิเช่นเดียวกันกับบุตรที่สืบสายเลือด นอกจากนี้หากเปรียบเทียบกับบุตรที่สืบสายเลือดนอกกฎหมายที่บิดารับรองโดยพฤตินัยกับบุตรบุญธรรมแล้วหากบุตรนอกกฎหมายมีสิทธิดีกว่าบุตรบุญธรรมซึ่งชอบด้วยกฎหมายย่อมไม่เป็นธรรมนัก อีกทั้งการตีความ โดยตัดสินตีให้มีบุตรบุญธรรมมีสิทธิรับมรดกแทนที่นั้นยังเป็นการตีความที่ไม่สอดคล้องกับการตีความคำว่า “ผู้สืบสันดาน” ในหลักทั่วไป นอกจากนี้การตีความดังกล่าวยังเป็น การตีความที่ขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายในเรื่องการรับมรดกแทนที่อีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความหมาย ประวัติความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎีการรับมรดกแทนที่
2. เพื่อศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการรับมรดกแทนที่ของไทยและต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาการตีความกฎหมายในการรับมรดกแทนที่ในกรณีการบังคับใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1639
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการรับมรดกแทนที่ในกรณีถูกกำจัดมิให้รับมรดกภายหลังเจ้ามรดกตาย กรณีการตายพร้อมกันของเจ้ามรดกและบุคคลซึ่งจะเป็นทายาท และการรับมรดกแทนที่ของบุตรบุญธรรม

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

การรับมรดกแทนที่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1639 ของไทยนั้นมีเพื่อประโยชน์ในการบำรุงตระกูลให้มีความมั่นคงอันจะเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลานต่อไป แต่กฎหมายฉบับดังกล่าวมิได้บัญญัติชัดเจนเพื่อให้ต้องด้วยกรณีการตายพร้อมกันของทายาท โดยธรรมและเจ้ามรดกทั้งการตายโดยธรรมชาติและการตายโดยผลของกฎหมาย และในกรณีที่ทายาทโดยธรรมถูกกำจัดมิให้รับมรดกภายหลังเจ้ามรดกตาย ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาการตีความกฎหมายและทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อทายาทที่อาจรับมรดกแทนที่ได้และอาจเกิดความสับสนการบังคับใช้ นอกจากนี้ในเรื่องบุคคลที่มีสิทธิรับมรดกแทนที่นั้นได้มีการขยายความหมายออกไปตามถ้อยคำในมาตรา 1643 อันก่อให้เกิดการตีความที่แตกต่างจากคำว่า “ผู้สืบสันดาน” ซึ่งไม่ได้หมายความรวมถึงบุตรบุญธรรมและเป็นการตีความที่ไม่เป็นธรรมแก่บุตรบุญธรรม เนื่องจากการตัดสิทธิในการรับมรดกแทนที่ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในเรื่องการรับมรดกแทนที่และเพื่อเป็นหลักประกันทางกฎหมาย จึงจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1639 มาตรา 1641 และมาตรา 1643 เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและเป็นธรรม

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาถึงการบังคับใช้และการตีความกฎหมายในเรื่องการรับมรดกแทนที่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์โดยขอบเขตการศึกษาเริ่มจากศึกษาความเป็นมา แนวคิดและหลักเกณฑ์ของการรับมรดกแทนที่ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์การรับมรดกแทนที่ของต่างประเทศถึงความแตกต่างและมีข้อดี ข้อเสียอย่างไรเหมาะสมหรือไม่ที่จะนำมาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในเรื่องการรับมรดกแทนที่ของประเทศไทยที่บังคับใช้ในปัจจุบัน

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การดำเนินการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นการศึกษาเอกสารภาษาไทย และภาษาต่างประเทศในรูปแบบของตำรากฎหมาย วารสาร บทความทางสาขานิติศาสตร์ ตลอดจนคำพิพากษาของศาลฎีกาที่วางไว้เป็นบรรทัดฐาน เพื่อหาข้อสรุปและเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากปัญหาการตีความกฎหมาย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความหมาย ประวัติความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎีการรับมรดกแทนที่
2. ทำให้ทราบกฎหมายเกี่ยวกับการรับมรดกแทนที่ของไทยและต่างประเทศ
3. ทำให้ทราบถึงปัญหาและการตีความทางกฎหมายที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนปัญหาอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต
4. ทำให้ทราบแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการรับมรดกแทนที่ในกรณีถูกจำกัดมิให้รับมรดกภายหลังเจ้ามรดกตาย กรณีการตายพร้อมกันของเจ้ามรดกและบุคคลซึ่งจะเป็นทายาท และการรับมรดกแทนที่ของบุตรบุญธรรม